

Studieplan for oppvekstfag

Høyere yrkesfaglig utdanning
60 Studiepoeng – Nettbasert med praksis

Fordypning:

Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen

Våren 2022 – Høsten 2023

Akkreditert	08.02.2019
Utdanningens navn:	Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen
Studienivå:	Fagskole
Studiepoeng:	60
Gradsbetegnelse:	Fagskolegrad / Professional degree
Omfang:	Studietid er beregnet til 1800 studietimer. Tilsvarende 1 år på heltid eller 2 år på deltid.
Studiemetode:	Nettstudium med avsluttende eksamen. Tilbys som deltidsstudium over 24 måneder.
Start- og sluttdato:	Fast oppstart og styrt progresjon.
Faglig ansvarlig:	Anette Hegna Gundersen

MedLearn

Revideringer av studieplanen i løpet av perioden:

Dato:	Type endring:	Signatur:

INNHold

BAKGRUNN	4
OPPTAKSKRAV	5
OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENGDE	6
OPPBYGNING/ORGANISERING AV UTDANNINGEN	6
OVERORDNET LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN	8
EMNE 1: Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	10
Innhold	10
Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser	11
Litteratur	12
EMNE 2: Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk	13
Innhold	13
Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser	14
Litteratur	15
EMNE 3: Inkluderende språkfellesskap, lek og samspill i barnehagen	16
Innhold	16
Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser	17
Litteratur	18
EMNE 4: Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre	19
Innhold	19
Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser	20
Litteratur	21
EMNE 5: Praksis med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	23
Innhold	23
Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser	24
Litteratur	29
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	30
Undervisningsformer	30
Læringsaktiviteter	31
VEILEDNING OG OPPFØLGING	33
VURDERINGSORDNINGER, ARBEIDSKRAV OG EKSAMEN	34
Arbeidskravene	35
Eksamenene	35
Skikkethetsvurdering	37
SAMLET LITTERATURLISTE	38

BAKGRUNN

Høsten 2017 trådte ny rammeplan for barnehagen i kraft. Rammeplanen bygger videre på den norske barnehagetradisjonen der omsorg, lek, læring og danning ses i sammenheng. Leken har og skal fortsatt ha en fremtredende og sentral plass, samtidig som rammeplanen tar hensyn til at barnehagehverdagen har endret seg. Blant annet har globaliseringsprosesser, migrasjon og flukt ført til en kulturelt og språklig mer kompleks og mangfoldig barnegruppe i barnehagene, hvilket stiller krav til økt kompetanse i flerkulturelt arbeid. Å arbeide med barn i førskolealder krever faglig kompetente og omsorgsfulle voksne. En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet. Alle barn har rett til et godt barnehagetilbud, uansett hvor de bor og hvilken barnehage de går i. Kvaliteten på de ulike barnehagetilbudene varierer imidlertid stort, og det bør drives målrettet kompetansebygging i barnehagesektoren for å lykkes med å utvikle kvaliteten og med å realisere kravene i rammeplanen.

Ifølge rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) skal man i barnehagen fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt – og man skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barn er forskjellige, men deres menneskeverd skal verken graderes, rangeres, krenkes eller bli gjort til gjenstand for ulik behandling. Fordi barn er forskjellige, har de rett på tilrettelegging, støtte og utfordringer som er tilpasset individuelle forutsetninger og behov. Idealet må være å se på mangfoldet som en ressurs, ikke et problem. Inkludering og målsettingen om at alle barn skal kunne delta ut fra egne behov og forutsetninger er viktige prinsipper i barnehagen.

Regjeringen ønsker at flere tar yrkesrettet utdanning av god kvalitet, som er relevant og tilpasset arbeidslivets behov (Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden — Fagskoleutdanning). Fagskolen er sammen med det øvrige utdanningssystemet en viktig forutsetning for produktivitetsutvikling i økonomien ved at den gir arbeidslivet kandidater med gode kunnskaper og etterspurt kompetanse. Ifølge strategien som ble lagt fram av kunnskapsdepartementet i september 2017 [Kompetanse for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022](#), har regjeringen fra 2013 til 2017 mer enn doblet innsatsen til kvalitetstiltak i forhold til framtidens barnehage. Det er satt i gang en rekke nye kompetansetiltak, blant annet fagskoleutdanninger for barnehageansatte.

Fagskolen innen oppvekstfag med tittelen Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen er et alternativ til høyere utdanning og representerer et alternativt utdanningsløp for mange. Det studenten lærer i dette studiet er direkte anvendbart i arbeid i barnehage eller på andre arenaer der småbarna er.

Utdanning er utviklet i samarbeid med Cecilie Ottersland Myhre, Universitetslektor ved barnehagelærerutdanningen (BLU) OsloMet - Storbyuniversitetet. MedLearn har inngått samarbeidsavtale om utdanningens yrkesfaglige forankring med Steinerbarnehageforbundet ved daglig leder Grete Gulbrandsen, Merete Bygstad, virksomhetsleder i Mellomåsen barnehage, Inger Elisabeth Merli, virksomhetsleder i Kolbotn barnehage og Kjetil Ørbeck CEO i Læringsverkstedet AS.

OPPTAKSKRAV

Opptak til utdanningen bygger på fullført og bestått videregående opplæring innen barne- og ungdomsarbeiderfaget. Søker må være minimum 19 år gammel. Det anbefales at søker har minimum ett års yrkeserfaring, men dette er ikke et krav.

Realkompetansevurdering

Søkere som ikke tilfredsstiller kravene over kan bli realkompetansevurdert. En realkompetansevurdering bygger på dokumentert arbeidserfaring, utdanning, kurs, organisasjonserfaring og annen informasjon som søker mener er relevant.

Søkere må kunne dokumentere minimum fem års relevant praksis fra arbeid med barn i alderen 0-6 år i 100 % stilling (deltid regnes om til heltid). Med relevant praksis menes arbeidsoppgaver innen oppvekstsektoren, både offentlig og privat, hvor søkeren har vært i direkte kontakt med barn som assistent eller fagarbeider.

Kandidater som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse må dokumentere at de har en alder på minimum 23 år.

Søkeren skal ha et læringsutbytte gjennom realkompetansen som er likeverdig med læringsutbyttet i det formelle opptakskravet. Søker må ved oppstart ha tilegnet seg kompetanse tilsvarende kompetansemålene fra læreplan i barne- og ungdomsarbeiderfaget Vg3 / opplæring i bedrift. Kompetansemålene er knyttet til hovedområdene *Helsefremmende arbeid, Kommunikasjon og samhandling* og *Yrkesutøvelse*. Kompetansemålene finner du her: <https://www.udir.no/kl06/BUA3-01/Hele/Kompetansemaal/etter-vg3>

Søkere som tas opp på bakgrunn av realkompetanse vil etter gjennomført og bestått avsluttende eksamen ikke kunne kvalifisere til fagbrev som barne- og ungdomsarbeider.

Felleskriterier for opptak

Som en del av studiet er det 10 uker praksis og denne skal gjennomføres på egen arbeidsplass.

Følgende kriterier må oppfylles av alle søkere:

- Studenten må ha et ansettelsesforhold i barnehage under hele studiet.
- Studenten må levere et anbefalingsbrev fra arbeidsgiver hvor det også fremgår at arbeidsplassen legger til rette for at studenten kan avholde praksis på egen arbeidsplass.
- På grunn av praksis krever dette studiet at det fremlegges gyldig politiattest. Denne må ikke være eldre enn 3 måneder ved mottak, jf. § 27 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENGDE

Utdanningen innen oppvekstfag med tittelen Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen tilbys som deltidsstudium over 2 år. Studietid er beregnet til 1800 studietimer.

Pensum omfatter ca. 2175 sider. Fullført og bestått utdanning gir 60 studiepoeng. Vi har en gjennomsnittlig prosentfordeling mellom Undervisning-Veiledning-Selvstudium på ca. 30 - 3 - 67.

Fordeling av timer og forventet arbeidsmengde mellom undervisning – veiledning og selvstudium:

Emnenavn	Omfang	Undervisning	Veiledning	Selvstudium	SUM timer
Emne 1: Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	10 SP	90	9	201	300
Emne 2: Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk	10 SP	90	9	201	300
Emne 3: Inkluderende språkfelleskap, lek og samspill i barnehagen	10 SP	90	9	201	300
Emne 4: Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre	10 SP	90	9	201	300
Emne 5: Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	20 SP	180	18	402	600
Sum	60 SP	540	54	1206	1800

Undervisning i nettskolen er en kombinasjon av en eller flere undervisningsformer, for eksempel emnewebinarer, gjennomgang av nettressurser og innspilte videoer og podkaster som er utviklet i forbindelse med studiet.

Veiledning innebærer diskusjon med faglærer via skriftlig eller muntlig tilbakemelding på innleverte oppgaver. Veiledning dreier seg også om oppfølging og praktiske webinarer fra studieleder og administrasjon. Studenten mottar veiledning fra praksisveileder under praksisperioden. Behovet for veiledning varierer fra student til student, men vi har erfaring med at dette dreier seg i snitt om ca. 50-60 timer, som utgjør 3 % av studietimene.

Selvstudium innebærer å lese studielitteratur, delta i diskusjoner, arbeide med oppgaver og andre læringsfremmende aktiviteter. Dette utgjør da 67 % av normert studietid.

OPPBYGNING/ORGANISERING AV UTDANNINGEN

Studieplan oppvekstfag for barnehagefaglig tilsatte bygger på retningslinjer for fagskoleutdanning, Lov om barnehager (2005/2018) og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017).

Undervisningen er nettbasert, med fast oppstart inntil to ganger i året og styrt progresjon.

Undervisningsmateriellet til utdanningen ligger tilgjengelig for studentene i nettskolen.

Studenten må ha egen PC/Mac og tilgang til internett.

Utdanningen består av fem emner som igjen er delt inn i moduler. Til hvert emne er det formulert læringsutbyttebeskrivelser. Emnenes faglige innhold er utviklet i tråd med gjeldende styringsdokumenter for barnehagen og aktuell faglitteratur knyttet til de ulike temaområdene. Det totale innholdet og læringsutbyttebeskrivelsene bygger på planverket til Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanninger i helse- og oppvekstfag (NUFHO), men det er gjort justeringer knyttet til emnetitlene og oppbygningen. Emnene må gjennomføres i den rekkefølgen de er spesifisert og obligatoriske innsendingsoppgaver (arbeidskrav) for foregående emne må være levert og bestått før eksamen kan avlegges og neste emne kan påbegynnes. Dette sikrer en faglig progresjon hos studentene.

Ti ukers praksis er obligatorisk i det siste og femte emnet i utdanningen. Denne perioden skal gi studentene mulighet til å jobbe systematisk med det teoretiske grunnlaget som er lagt i de første emnene, samt gjøre seg erfaringer i praksis som fordypningsoppgaven skal bygges på.

Utdanningen er organisert som et selvstudium, men faglærere og studieledere bidrar med jevnlig tilbakemelding og oppfølging. Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

OVERORDNET LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN

Studiets målsetting er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med økt flerkulturell kompetanse som tar initiativ til å planlegge, organisere og gjennomføre pedagogisk arbeid med språk og flerspråklighet i barnehagen, og som kan samarbeide med det øvrige personale og foreldre til beste for barnet. Videre vektlegger studiet at studenten utvikler en etisk grunnholdning som ivaretar og utvikler anerkjennende, lekne og omsorgsfulle samspill med enkeltbarn og barn i gruppe.

Etter fullført studie skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om barnehageprofesjon og profesjonsutøvelse, samt innsikt i lover og forskrifter som regulerer barnehagens virksomhet • har kunnskap om begreper, perspektiver, praksiser og diskurser knyttet til barnehagens hverdagsliv og kulturelt og språklig mangfold i barnehagen • har kunnskap om observasjon og ulike observasjonsmetoder, kartlegging og personvern. • har kunnskap om didaktiske kategorier og modeller for planlegging, iverksetting og vurdering av barnehagefaglige praksiser • har kjennskap til barnehagens eksterne samarbeidspartnere og forstår viktigheten av foreldresamarbeid til beste for barnet • har innsikt i egne læringsprosesser og kan tilegne seg ny kunnskap om barn, barndom og kulturelt og språklig mangfold i barnehagen • forstår barnehagens betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
----------	---

Ferdigheter	Studenten: • kan anvende allmennpedagogiske prinsipper i barnehagefaglig arbeid med en mangfoldig barnegruppe der ulike behov og forutsetninger er representert • kan planlegge, gjennomføre og vurdere leke- og læringsaktiviteter med enkeltbarn eller barn i gruppe • kan anvende observasjon som refleksjonsverktøy i arbeid med en mangfoldig barnegruppe • kan bistå i å identifisere faglige problemstillinger og behov for tiltak i forhold til enkeltbarn eller gruppe, samt bistå i vurdering og iverksetting av eventuelle tiltak/aktiviteter • kan finne, vurdere og anvende informasjon og aktuelt fagstoff knyttet til barn, barndom og kulturelt og språklig mangfold i barnehagen for kvalitetssikring av egen yrkesutøvelse • kan bygge anerkjennende og omsorgsfulle relasjoner til enkeltbarn og foresatte med minoritetsbakgrunn, samarbeide med kolleger til beste for barn og barnegruppe, og bistå barnehagen i koordinerende samarbeid med eksterne instanser
Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for barnehagepedagogiske prinsipper som vektlegger inkludering, likeverd, respekt, anerkjennelse og medvirkning • har utviklet en etisk grunnholdning med forståelse for barns rettigheter, væremåter og behov, der anerkjennende og omsorgsfull kommunikasjon preger yrkesrollen • kan utføre det barnehagefaglige arbeidet i tråd med retningslinjer forankret i barnehagens styringsdokumenter og oppdatert faglitteratur om barn og barndom • kan bygge relasjoner med barn, foreldre og eksterne samarbeidspartnere til beste for barnet • kan utvikle egen kompetanse på feltet gjennom aktivt engasjement og deltakelse i barnehagens hverdagsliv

EMNE 1: Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag

Innhold

Det vil innledningsvis i emnet bli vektlagt øvelser i skriving og formulering av fagtekster. Digital kompetanse og dømmekraft skal utvikles gjennom utprøvinger og kildekritiske vurderinger.

Emnet vektlegger historiske og politiske innganger til barnehagens utvikling i det norske velferdssamfunnet. Emnet omhandler barnehagen som pedagogisk virksomhet, profesjonsutøvelse og yrkesetikk. Observasjon og dokumentasjon for reflekterende praksiser og didaktikk er innholdsområder som blir vektlagt i emnet.

Emnet er forankret i *rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2017) som understreker at barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller for barn, medarbeidere og foreldre.

Antall studiepoeng	10
Faglig innhold	• Studieteknikk og råd om oppgaveskriving • Barnehagens framvekst og historie • Barnehagen som pedagogisk virksomhet • Profesjonell yrkesutøvelse og yrkesetikk • Politiske styringsdokumenter for barnehagen • Didaktisk teori og praksis • Observasjon og observasjonsmetoder • Pedagogisk dokumentasjon
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Kandidaten skal skrive to tekster med utgangspunkt i emnets innhold a 400 ord (+/- 10%), litteraturliste kommer i tillegg. Tema for 1. tekst: Barnehagen som pedagogisk virksomhet. Tema for 2. tekst: Observasjon og didaktiske prosesser i barnehagen.
Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen, varighet 48 timer. Oppgaven omhandler barnehagen som en lærende organisasjon. Samlet tekst skal være på 1500-2000 ord. Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.

Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser

Etter fullført emne har studenten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om studieteknikk og faglig skriving • har kunnskap om barnehagens framvekst og historie • har innsikt i lover og forskrifter som regulerer barnehagens virksomhet • har kunnskap om profesjonsutøvelse i barnehagen som pedagogisk virksomhet • har kunnskap om syn på barn og barns rettigheter • har kunnskap om didaktikk og sentrale didaktiske begreper og modeller som grunnlag for didaktisk tenkning og praksis i barnehagen • har kunnskap om observasjon og ulike observasjonsmetoder • har kunnskap om ulike former for dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon som inspirasjon til bevegelige praksiser i barnehagen
Ferdigheter	Studenten: • kan anvende relevante læringsstrategier i sin faglige selvutvikling, samt skrive faglige tekster • kan anvende observasjon og ulike former for dokumentasjon for reflekterte pedagogiske praksiser i barnehagen • kan arbeide didaktisk relevant i forhold til barnegruppen, samt delta i planlegging, gjennomføring og evaluering av det pedagogiske arbeidet med barna • kan anvende sin kunnskap om barnehagens verdigrunnlag, formål og innhold i det pedagogiske arbeidet med barna • kan diskutere egne holdninger samt etiske og faglige problemstillinger forbundet med profesjonsutøvelse i barnehagen
Generell kompetanse	Studenten: • kan tilegne seg ny kunnskap gjennom digitale læringsplattformer og faglitteratur • kan anvende sin barnehagefaglige kompetanse som profesjonsutøver i feltet • har utviklet en etisk grunnholdning, profesjonelt skjønn og faglig dømmekraft i praktisk pedagogisk arbeid i barnehagen • kan vurdere valg og bruk av observasjoner, kartlegginger eller andre former for dokumentasjoner av enkeltbarn og barn i gruppe i sitt pedagogiske arbeid • kan videreutvikle sin faglige kompetanse som profesjonsutøver i barnehage • forstår barnehagens betydning som pedagogisk institusjon i møte med barn og deres familier

Litteratur

Bae, B. (2007) *Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehagen*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/> (Hentet: 11. desember 2020). (ca. 17 sider)

Barnehageloven. Lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager. (14 sider)

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Forskrift 24. april 2017 nr. 487 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. (51 sider)

Gunnestad, A. (2019) *Didaktikk for barnehagelærere: en innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (135 sider)

Hennum, B. A. og Østrem, S. (2016) *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (114 sider)

Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017) *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (67sider)

Løkken, G. og Søbstad, F. (2013) *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 3, 5, 6, 7) (77 sider)

Totalt antall sider: 475

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Anbefalt litteratur:

Christoffersen, S. A. (red.) (2011) *Profesjonsetikk: om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforlaget. (innledning + kap. 1, 2, 3) (76 sider)

Korsvold, T. (2005) *For alle barn: barnehagens framvekst i velferdsstaten*. Oslo: Abstrakt Forlag. (kap. 3, 4, 5) (87 sider)

EMNE 2: Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk

Innhold

Ifølge *lov om barnehager* (2005) skal barnehagen bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barnehagens styringsdokumenter danner basis for de praksiser som kommer til uttrykk i moderne, mangfoldige og komplekse barnehager. Herunder vektlegges ressurstilnærminger til mangfold, samtidig som flerkulturell teori og praksis skal etableres og opprettholdes i alle barnehager – uavhengig av barnegruppen.

Emnet omhandler perspektiver, begreper og tilnærminger til kulturelt og språklig mangfold i barnehagen. Det rettes fokus mot urfolk, nasjonale og etniske minoriteter, og fenomener som diskriminering og rasisme problematiseres. Morsmål og flerkulturelle barns identitetsdanning blir også vektlagt i emnet.

Antall studiepoeng	10
Faglig innhold	• Begreper, perspektiver og tilnærminger til språklig og kulturelt mangfold • Flerkulturelle barnehager – flerkulturell pedagogikk • Urbefolkning – samiske språk, kultur og tradisjoner • Nasjonale og etniske minoriteter • Morsmål, identitet(er) og identitetsdanning • Inkluderende pedagogiske praksiser • Rasisme, diskriminering og usynliggjøring
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Kandidaten skal drøfte to caseproblemstillinger med tematikk knyttet til emnets innhold. Drøfting skal være på 400 ord (+/-10 %), beskrivelse av case og litteraturliste kommer i tillegg. Tema for 1. tekst: Perspektiver, begreper og tilnærminger til flerspråklighet og flerkulturelt mangfold Tema for 2. tekst: Urbefolkning, inkludering og integrering
Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen utformet som caseoppgave med en gitt problemstilling, varighet 48 timer. Oppgaven omhandler voksen-barn samspill i barnehagen. Samlet tekst skal være på 1500-2000 ord. Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.

Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om begreper, perspektiver og tilnærminger til kulturelt og språklig mangfold i barnehagen • har innsikt i hva <i>lov om barnehager</i> (2005) og <i>rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver</i> (2017) sier om mangfold og inkludering • har kunnskap om urfolk, nasjonale og etniske minoriteter i Norge • har kunnskap om inkluderende pedagogiske praksiser i en mangfoldig barnehage • har kunnskap om flerkulturelle barns sammensatte identiteter, morsmål og identitetsdanning • har kjennskap til fenomener som rasisme, diskriminering og usynliggjøring
Ferdigheter	Studenten: • kan finne informasjon og fagstoff som omhandler begreper, perspektiver og tilnærminger til kulturelt og språklig mangfold, samt reflektere rundt ny fagkunnskap og anvende denne kunnskapen gjennom inkluderende pedagogiske praksiser • har faglig vurderingsevne i forhold til minoritets- og majoritetsproblematikk • kan kartlegge situasjoner der barn opplever ekskludering, usynliggjøring, rasisme eller diskriminering grunnet annen hudfarge, språk eller religion, og bistå i å iverksette tiltak for å motvirke dette • kan fremme og støtte flerspråklige barns identitetsdanning i dialog med hjemmet
Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for yrkesetiske prinsipper som inkludering, likeverd, omsorg, anerkjennelse, respekt og solidaritet i barnehagefaglig kontekst • har utviklet en etisk grunnholdning som reflekterer verdigrunnlaget i <i>barnehageloven</i> (2005) og <i>rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver</i> (2017) • kan støtte og utvikle relasjoner mellom minoritetsbarn og majoritetsbarn i barnehagen • vektlegger inkluderende praksiser og dialog i samarbeid med flerkulturelle barn og deres familier • kan støtte og bekrefte barns identitetsdanning i en mangfoldig barnehage • forstår barnehagens betydning som demokratisk danningsarena i et flerkulturelt samfunn

Litteratur

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (2013). Meld. St. 6 (2012-2013): En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap. (kap. 9) (6 sider)

Becher, A. A. (2006). *Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1 + ordforklaringer s. 157-162) (29 sider)

Fajersson, K.E (2009) Flerkulturell pedagogikk og åpninger for mangfold i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 23-35 (12 sider)

Gjervan, M., Andersen, C. E. og Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 7) (98 sider)

Kunnskapsdepartementet (2006). *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. URL: https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/pedagogikk/temahefter/temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf (50 sider)

Kunnskapsdepartementet (2010). NOU 2010:7. *Mangfold og mestring – flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet*. URL: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2010-7/id606151/> (kap. 1, 2, 3, 5 og 7) (83 sider)

Spernes, K. og Hatlem, M. (2013). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10) (126 sider)

Qureshi, A (2009) Hvordan inkludere barn med minoritetsbakgrunn i barnehagen i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 125-141 (16 sider)

Totalt antall sider: 420

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Anbefalt litteratur:

Sameloven. (1987). Lov om sametinget og andre samiske rettsforhold. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-06-12-56?q=sameloven> (Hentet 05.03.2021)

Sjøvik, P. (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Universitetsforlaget. (side 91-93) (3 sider)

EMNE 3: Inkluderende språkfelleskap, lek og samspill i barnehagen

Innhold

Barnehagene i Norge er tillagt stor betydning i arbeid med barns språkutvikling. Politiske føringer legger vekt på tidlig innsats og rekruttering av minoritetsspråklige barn til barnehagene for at de skal lære norsk språk. I norske barnehager benyttes ulike tiltak for språkkartlegging og språkstimulering, og ofte benyttes det som kan beskrives som mer instrumentelle læringsmetoder for språkstimulering (Giæver, 2014).

Arbeid med språk kan ikke ses isolert fra barnehagens hverdag, derfor er det viktig at barnehagepersonalet har kompetanse og redskaper til å inkludere flerspråklige barn i barnehagens hverdagsliv og språkfelleskap.

Emnet omhandler barns språk og identitetsdanning, kartlegging av barns språkferdigheter og hvordan jobbe for å skape inkluderende språkfelleskap i barnehagen. Emnet vil i tillegg vektlegge flerspråklighet som verdi med mål om en holdningsendring for å styrke både den enkelte og Norges muligheter for å lykkes i et globalt arbeidsmarked (NOU 2010:7 Mangfold og mestring).

Antall studiepoeng	10
Faglig innhold	• Inkluderende språkfelleskap i barnehagen • Språk, mestring og identitetsdanning • Språklæring og organisering av språkarbeid i barnehagen • Morsmål, flerspråklighet og språklige rollemodeller • Språkutvikling hos barn i ulike språklæringssituasjoner • Barns flerkulturelle steder, dagsrytme, lek, vennskap og hverdagsliv i barnehagen • Sang og poetiske tekster – døråpnere til nye språk • Kartlegging av barns språkkompetanser
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Kandidaten skal drøfte to caseproblemstillinger med tematikk knyttet til emnets innhold. Drøfting skal være på 400 ord (+/-10 %), beskrivelse av case og litteraturliste kommer i tillegg. Tema for 1. tekst: Språkutvikling hos barn og bruk av kartleggingsverktøy Case og tema for 2. tekst: Faktorer som kan påvirke språkutvikling og arbeid med språk i hverdagssituasjoner.
Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen utformet som caseoppgave med en gitt problemstilling, varighet 48 timer. Oppgaven omhandler barns språk og identitetsdanning. Samlet tekst skal være på 1500-2000 ord. Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.

Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om flerspråklige barns språkutvikling, samt betydningen av morsmål for denne utviklingen • har kunnskap om språk og identitetsdanning • har kunnskap om språklæring og organisering av språkarbeid i barnehagen, samt den betydning dette har for barns språklige og sosiale kompetanse og selvfølelse • har kunnskap om hvordan skape inkluderende språkfellesskap i barnehagen • har kjennskap til kartlegging av barns språkkompetanse • har innsikt hva <i>lov om barnehager</i> (2005) og <i>rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver</i> (2017) vektlegger i arbeid med en mangfoldig barnegruppe
Ferdigheter	Studenten: • kan anvende sin kunnskap om språk og språkutvikling i arbeid med flerspråklige barn • kan anvende allmennpedagogiske prinsipper for å skape inkluderende språkfellesskap • kan sette i gang lek og aktiviteter som fremmer samhold og vennskap i en språklig og kulturelt mangfoldig barnegruppe • kan bidra til at barnehagens mangfold synliggjøres og at barnets identitet(er) bekreftes i barnehagehverdagen • kan utføre arbeidet på en slik måte at alle barna føler seg inkludert i hverdagsliv, lek og aktiviteter i en språklig og kulturelt mangfoldig barnehage

Generell kompetanse	Studenten: • har utviklet en yrkesetisk grunnholdning som ivaretar og fremmer flerkulturelle barns identitetsdanning, mestring og selvfølelse • forstår morsmålets betydning for barns øvrige språktilegnelse • kan bygge omsorgsfulle, likeverdige, anerkjennende og respektfulle relasjoner til alle barn uavhengig av språklig, kulturell eller religiøs bakgrunn • har utviklet sin flerkulturelle pedagogiske kompetanse for arbeid i barnehagen • forstår barnehagens betydning for utvikling av flerkulturelle barns språklige og sosiale kompetanse, identitet og selvfølelse
---------------------	---

Litteratur

Bergersen, O. (red.) (2016). *Barns flerkulturelle steder. Kulturskaping, retorikk og barnehageutvikling*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 3, 4, 5) (82 sider)

Giæver, K. (2014). *Inkluderende språkfelleskap i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5) (128 sider)

Gjervan, M., Andersen, C. E. og Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 6) (16 sider)

Kibsgaard, S. og Kanstad, M. (red.) (2015). *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 4, 5, 6, 7 og 9) (84 sider)

NAFO (2018). *Språklig mangfold – en berikelse for alle barn i barnehagen! En veileder om flerspråklig arbeid i barnehagen*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. (11 sider)

Selås, M. og Gujord, A-K. H. (red.) (2017). *Språkmøte i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 4, 5, 6) (150 sider)

Totalt antall sider: 471

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Anbefalt litteratur:

Utdanningsdirektoratet. (Sist endret: 25.05.2016). Begrepsdefinisjoner – minoritetsspråklige. Hentet fra [https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspråklige/minoritetsspråklige---hva-ligger-i-begrepet/](https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/minoritetsspraklige---hva-ligger-i-begrepet/)

EMNE 4: Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre

Innhold

Emnet omhandler barnehagefaglig profesjonskompetanse og profesjonsutøvelse i arbeid med en kulturelt og språklig mangfoldig barnegruppe. Videre vektlegges samarbeid med minoritetsforeldre og foresatte til beste for barnet.

Ifølge *barnehagelovens formål § 1* skal barnehagen i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2017) sier herunder at barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med hjemmet, jf. *barnehageloven § 1 og § 4*.

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Barnehagen må tilstrebe at barnet ikke kommer i lojalitetskonflikt mellom hjemmet og barnehagen.

Antall studiepoeng	10
Faglig innhold	• Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold • Mangfoldsdiskurser, makt og språklige konstruksjoner • Den monokulturelle barnehagediskursen • Synliggjøring av mangfold, identitet og tilhørighet • Flerkulturelle barns sosialiseringprosesser • Homogene eller heterogene minoritets-/majoritetsgrupper • Samarbeid med minoritetsforeldre og foresatte • Normer, verdier og syn på barneoppdragelse
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Kandidaten skal drøfte to caseproblemstillinger med tematikk knyttet til emnets innhold. Drøfting skal være på 400 ord (+/-10 %), beskrivelse av case og litteraturliste kommer i tillegg. Tema for 1. tekst: Mangfoldsdiskurser, makt og språklige konstruksjoner Case og tema for 2. tekst: Ulik vektlegging av normer og verdier
Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen utformet som caseoppgave med en gitt problemstilling, varighet 48 timer Oppgaven omhandler profesjonskompetanse i samarbeid med minoritetsforeldre

	Samlet tekst skal være på 1500-2000 ord? Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.
--	---

Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy i barnehagefaglige praksiser og diskurser knyttet til kulturelt og språklig mangfold • har kunnskap om sosialisering i et pluralistisk samfunn • har kunnskap om foreldremedvirkning og samarbeid med familier med annet morsmål enn norsk, og annen religiøs eller kulturell bakgrunn • har kunnskap om normer, verdier og ulike syn på barneoppdragelse • har innsikt i <i>barnehagelovens</i> (2005) og <i>rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver</i> (2017) verdigrunnlag og syn på barn, og kjennskap til at minoritetsfamilier i Norge kan vektlegge andre normer, verdier og syn på barn i sin barneoppdragelse
Ferdigheter	Studenten: • kan anvende sin barnehagefaglige og sosiale kompetanse for å styrke samspillet med barn og foreldre med minoritetsbakgrunn • kan anvende ulike verktøy, strategier og uttrykksformer for å oppnå en mer likeverdig og jevnbyrdig dialog og kontakt med en flerspråklig foreldregruppe • kan anvende pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre mangfold i barnehagen og bidra til at barns språklige og kulturelle identiteter styrkes og bekreftes • kan utføre arbeidet på en slik måte at barnets beste ivaretas dersom det oppstår konflikter mellom hjem og barnehage i forhold til verdisyn og barneoppdragelse • kan kartlegge og identifisere ulike syn på praksiser forbundet med språklig og kulturelt mangfold i barnehagen

Generell kompetanse	Studenten: • har forståelse for yrkesetiske prinsipper og utviklet en etisk grunnholdning som vektlegger anerkjennende, lyttende og respektfull kommunikasjon i dialog med en mangfoldig barne- og foreldregruppe • kan utføre arbeidet på en slik måte at minoritetsforeldre ikke føler seg diskriminert, ekskludert eller stigmatisert i relasjon til barnehagen • kan utvikle og oppdatere sin kunnskap om migrasjon til Norge for å øke sin profesjonskompetanse i arbeid med en mangfoldig og kompleks barnegruppe • forstår barnehagens betydning som sosialiseringsarena hvor vennskap, språk og sosial kompetanse kan utvikles i demokratiske samspill mellom barn-barn og barn-voksne
----------------------------	---

Litteratur

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (2013). Meld. St. 6 (2012-2013): En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap. (kap. 1, 2 og 4 s. 48-54, 8) (27 sider)

Becher, A. A. (2006). *Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5, 6) (92 sider)

Becher, A. A. (2009). Introduksjon: Å problematisere kompetansebegrepet i arbeid med kulturelt mangfold, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s. 7-19

Bergersen, O. (red.) (2016). *Barns flerkulturelle steder. Kulturskaping, retorikk og barnehageutvikling*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 6) (12 sider)

Bustos, M.M.F (2009) Hvor kommer du egentlig fra? Problematisering av språklige konstruksjoner av virkeligheter, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s.43-51

Fajersson, K. E (2009). Flerkulturell pedagogikk og åpninger for mangfold, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 23-35

Giæver, K. (2014). *Inkluderende språkfellesskap i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 6) (44 sider)

Gjervan, M., Andersen, C. E. og Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 5) (36 sider)

Kibsgaard, S. og Kanstad, M. (red.) (2015). *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3) (44 sider)

Kunnskapsdepartementet (2013). Meld. St. 24 (2012-2013): *Framtidens barnehage*. (kap. 1, 7, 8, 9, 10) (56 sider)

Larsen, A.K (2009). Tverrkulturell kompetanse i barnehagen, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 36-42

Pope, L.A (2009) Den monokulturelle barnehagediskursen, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s. 53-63

Spernes, K. og Hatlem, M. (2019). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 5, 6, 9, 11, 12, 13) (106 sider)

Syed, B.F (2009) Den pakistanske foreldregruppen i barnehagen - homogen eller heterogen? i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 154-170
Totalt antall sider: 476

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

NAFO URL: <http://nafo.oslomet.no/barnehage/arbeidsmaater/foreldresamarbeid/>

EMNE 5: Praksis med prosjektarbeid og fordypningsoppgave

Innhold

Emne 5 skiller seg fra de andre emnene. I dette emnet skal studenten gjennomføre en 10 uker lang praksisperiode med et faglig prosjektarbeid som skal resultere i en fordypningsoppgave.

Antall studiepoeng	20
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Arbeidskrav 1: Utforming av 8 personlige læringsmål som skal knyttes opp mot læringsutbyttebeskrivelsene. Arbeidskrav 2: Faglig drøfting av en observasjon knyttet til barnehagens fysiske miljø, leker og materiell for barn med særskilte behov. Faglig drøfting av en observasjon knyttet til allmennpedagogisk og inkluderende arbeid med en mangfoldig barnegruppe. Her skal studenten gjøre bruk av ulike observasjonsmetoder presentert i emne 1, som for eksempel løpende protokoll, praksisfortelling, episodebeskrivelse, aktivitetsskjema eller annet. Arbeidskravet utgjør en innsendingsoppgave på 600 ord (+/-10 %). Gjengivelse av observasjoner og litteraturliste regnes ikke med i antall ord, kun den faglige drøftingen av observasjonene. Arbeidskrav 3: Halvtidsvurdering med praksisveileder og lærer. Arbeidskrav 4: Prosjektskisse og framdriftsplan for et mindre prosjektarbeid i barnehagen. Prosjektet skal omhandle arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturelt arbeid på din arbeidsplass. Utarbeide en problemstilling knyttet til prosjektet. Arbeidskravet inkluderer veiledning fra lærer. Prosjektskisse og framdriftsplan skal inneholde didaktiske begrunnelser for fokusområde, målsettinger, innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer. 400 ord (+/-10 %). Arbeidskrav 5: Veiledning fra lærer på foreløpig tekst til fordypningsoppgave. Arbeidskrav 6: Sluttvurdering med praksisveileder og lærer.
Eksamen	Fordypningsoppgaven utgjør fagskolens avsluttende eksamen. Oppgaven bygger videre på prosjektskissen i de to arbeidskravene og skal ha et omfang på 5000 ord (+/- 10 %). Forside, innholdsfortegnelse, litteraturliste og vedlegg regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.

Emnespesifikke læringsutbyttebeskrivelser

Etter fullført emne har studenten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	Studenten: • har kunnskap om arbeide med kulturelt og språklig mangfold i barnehagen. • har innsikt i relevante lover og styringsdokumenter for barnehagen • har kunnskap om observasjon, ulike observasjonsmetoder og arbeid med pedagogiske dokumentasjon i personal- og barnegruppen • har kunnskap om iverksetting av didaktiske prosesser og prosjektarbeid • har kunnskap om samarbeid med fagfeller i barnehagen samt foreldresamarbeid • har relevant fagkunnskap knyttet til hovedtemaet i fordypningsoppgaven, samt kunnskap om faglig skriving og litteratursøk
Ferdigheter	Studenten: • kan samspille med barn, personale og foreldre på en respektfull, anerkjennende og omsorgsfull måte • kan kartlegge situasjoner og identifisere faglige problemstillinger knyttet til arbeid med kulturelt og språklig mangfold i barnehagen • kan anvende observasjoner og ulike dokumentasjoner i reflekterende praksiser • kan iverksette og lede demokratiske didaktiske prosesser i form av et mindre prosjektarbeid i barnehagen • kan delta i diskusjoner knyttet til barnehagefaglige problemstillinger • kan oppdatere sin kunnskap av faglig relevans for hovedprosjektet og utføre faglig skriving

Generell kompetanse	Studenten: • har utviklet evne til refleksjon rundt barnehagefaglige problemstillinger tilknyttet arbeid med kulturelt og språklig mangfold i barnehagen • har utviklet en etisk grunnholdning som gjenspeiler verdigrunnlaget i lov om barnehager (2005) og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) • kan bygge omsorgsfulle og jevnbyrdige relasjoner med minoritetsspråklige barn og deres familier • forstår verdien av inkluderende praksiser i en mangfoldig barnehage • kan bidra i samarbeid med fagfeller og eksterne instanser til beste for barnet • har forståelse for yrkesetiske prinsipper i forhold til dokumentasjon, personvern og anonymisering i oppgaveskriving • forstår egen faggruppes betydning i et oppvekst- og verdiskapingsperspektiv
---------------------	---

Gjennomføring av praksisstudiet

Praksisstudiet er en integrert, viktig og obligatorisk del av fagskoleutdanningen. Det inngår en praksisavtale mellom praksissted og MedLearn. Dokumentet *Retningslinjer for praksisstudier* gir utfyllende informasjon om hvilke forpliktelser student, praksissted og MedLearn har.

Praksisstudiet skal i utgangspunktet gjennomføres som en sammenhengende 10-ukers periode (350 timer) og studenten kan ikke starte i praksisstudiet før eksamen i emne 4 er bestått. Godkjenning for å dele opp praksistiden skal gis av MedLearn ved studieleder før oppstart av praksisperioden. Det innvilges ikke fritak, uansett hvilken type yrkespraksis studenten har fra tidligere.

Dersom studenten ikke kan møte på praksisstedet, må studenten gi beskjed til praksissted og studieleder umiddelbart. Fravær utover 15 % av 350 timer, kan medføre at praksisstudiet ikke godkjennes. Studenten kan ta igjen fravær utover 15 % ved å forlenge praksisperioden tilsvarende perioden studenten har vært fraværende. Dette avklares i samråd med studieleder og praksisstedet.

Det barnehagefaglige arbeidet som utføres på praksisstedet skal være relevant og relatert til det faglige innholdet i tidligere gjennomførte emner:

- Emne 1 Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag
- Emne 2 Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk
- Emne 3 Inkluderende språkfelleskap, lek og samspill i barnehagen
- Emne 4 Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre

I praksisstudiet skal studenten samarbeide og samspille med barn, personale, foreldre og eksterne instanser tilknyttet barnehagen. Sentrale faglige områder under praksisstudiet er: de yngste barnas utvikling, lek og læring, voksen-barn samspill, omsorgsfulle relasjoner, samt medvirkning og dannelse i en demokratisk barnehage. Videre vektlegges observasjon og pedagogisk dokumentasjon for kritisk og etisk reflekterende praksiser og arbeid med didaktiske prosesser.

Under praksisperioden blir studenten tildelt en praksisveileder som har ansvar for å følge opp studenten ved å tilby samtaler, veiledning og gjennomføre vurdering av studentens arbeid.

Vurderingskriterier

I løpet av praksisperioden er det, i tillegg til øvrige arbeidskrav, to vurderinger (halvtids- og sluttvurdering) som begge må bestås for at emne 5 skal vurderes til bestått. Disse vurderingene gjennomføres ved bruk av egne skjema som finnes i praksisemnet, og i dokumentet *Retningslinjer for praksisstudier*. Vurderingene gjennomføres i en samtale mellom student, lærer og praksisveileder.

Kriteriene som legges til grunn for å vurdere praksisen er om studenten har:

- Tatt initiativ til å delta i relevante og varierte arbeidsoppgaver på praksisstedet
- Vist vilje til faglig engasjement for å styrke sin kompetanse
- Vist faglig dyktighet, ansvarsbevissthet og personlig engasjement
- Etablert og vedlikeholdt relasjoner med barn i barnehagen
- Vist empati og vilje til å ha et helhetlig menneskesyn overfor barna
- Vist evne til målrettet samarbeid med barn, foresatte, kollegaer og lærer
- Vist evne til å kommunisere med barn i ulike situasjoner
- Iverksatt prosesser og/eller tiltak overfor eller i samarbeid med barn og øvrige ansatte
- Vist evne til å arbeide selvstendig innenfor sitt ansvars- og kompetanseområde
- Vist holdninger som bygger på likeverd og som opprettholder eller styrker barnas selvfølelse
- Utført sitt arbeid innenfor gjeldende lover, forskrifter og yrkesetiske retningslinjer

Vurderingene ses i tillegg i sammenheng med de personlige læringsmålene som studenten selv utformer.

Fare for ikke-godkjent praksisstudium

Kriterier knyttet til oppnådd læringsutbytte

Praksisstudiet kan vurderes til ikke-godkjent dersom ett eller flere av de følgende kriterier er til stede:

- Studenten har ikke fått godkjent alle vurderingskriteriene for praksisstudiet
- Studenten får ikke godkjent på arbeidskrav
- Studenten har et fravær i praksisstudiet på over 15 % av 350 timer

Praksisveileder må melde fra til læreren med en gang, dersom hun/han mener at det er fare for at studenten ikke får godkjent praksisstudiet grunnet fravær. Administrasjonen ved Medlearn ser på løsninger rundt dette sammen med studenten.

Skjemaene for halvtids- og sluttvurdering skal inneholde hva studenten ikke mestrer og hvilke krav som må oppfylles for å få praksisstudiet godkjent. Lærer og praksisveileder vil i samarbeid bli enige om hva som må forbedres for å få praksisstudiet godkjent.

Kriterier knyttet til skikkethet

En student er uskikket dersom ett eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse, innlevelse og respekt for barn, unge og voksne i sårbare situasjoner
- studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med faglig veiledning
- studenten opptrer ikke i tråd med regelverk for helse, miljø og sikkerhet, prosedyrer og kvalitetssystemer, og dette kan utgjøre en fare for liv og helse
- studenten viser truende eller krenkende adferd i studiesituasjonen, eller overfor barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner

Ved tvil om skikkethet skal praksisveileder eller lærer sende inn en tvilmelding til Medlearn.

Det er viktig at dette gjøres med en gang tvil oppstår.

Skjema for tvilmelding og annen informasjon knyttet til skikkethet finner du her.

Ved innsendt tvilmelding blir studenten varslet og fulgt opp videre av Medlearn gjennom en vurderingssamtale.

Ved et slikt tilfelle vil studenten tas ut av praksis i påvente av en avgjørelse.

Prosjektarbeid og fordypningsoppgaven

Studenten skal i prosjektskissen velge et tema og formulere en faglig problemstilling som danner grunnlag for et mindre prosjektarbeid som studenten skal lede og gjennomføre i praksisperioden.

Prosjektarbeidet danner grunnlag for fordypningsoppgaven. Tema for både prosjektet og fordypningsoppgaven skal være relatert til arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen

Studenten tilbys veiledning fra lærer i arbeidet med prosjektskissen, prosjektarbeidet og fordypningsoppgaven.

I denne fasen er det viktig at studenten får tilstrekkelig tid til sitt prosjektarbeid, og til å skrive fordypningsoppgave. I forbindelse med opptak til studiet bekreftet arbeidsgiver en slik tilrettelegging i praksisperioden gjennom et eget anbefalingsbrev.

Litteratur

Fennefoss, A. T. og Jansen, K. E. (2020) *Småbarnspedagogikk og praksisfortellinger: analyse og tolkning av praksisfortellinger*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1,2,3) (90 sider)

Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017) *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 7, 8) (20 sider)

Åberg, A. og Taguchi, H. L. (2006) *Lyttende pedagogikk: etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (124 sider)

Totalt antall sider: 234

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

I tillegg til ovennevnte pensum i emne 5, bygger emnet også på tidligere pensumlitteratur fra emne 1-4. Det forutsettes at studenten benytter pensumlitteratur fra de ulike emnene for å underbygge sitt arbeid i praksis og i fordypningsoppgaven.

Anbefalt litteratur

Birkeland, L. (1998) *Pedagogiske erobringer*. Oslo: Pedagogisk Forum. (kap. 1, 3, 6) (37 sider)

Jensen, R. og Kranmo, A. L. (2010) *Å utforske praksis: barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 5) (20 sider)

Pålerud, T. (2013) *Didaktikk for en demokratisk barnehage*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2 og 5) (58 sider)

Seland, M. (2011) *Livet i den fleksible barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5) (83 sider)

Svenning, B. (2009) *Hva fortelles om meg? Barn rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (112 sider)

UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningsformer

Undervisningen foregår via vår læringsplattform (heretter kalt nettskolen) og er basert på faglig arbeid med ulike problemstillinger. Studiet krever aktiv og gjennomgående egeninnsats hos studenten, motivasjon og evne til å tilegne seg kunnskaper på egenhånd.

Arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen foregår som nettundervisning der lærer og student er fysisk og/eller tidsmessig adskilt, men likevel står i et kommunikasjonsforhold til hverandre via internett. Hos MedLearn kommuniserer studenter, lærere og skolens administrasjon med hverandre elektronisk. Gjennom diskusjonsforum (digitale klasserom), webinar- og videochatløsninger og meldingssystem har studenten tilgang til et faglig og sosialt miljø som kontinuerlig står til disposisjon.

Emnene bygger på hverandre og pensum fra tidligere emner i studiet, kan benyttes i eksamensoppgavene og av studenten i sine oppgavebesvarelser og i fordypningsoppgaven.

Nettskolens innhold

Nettskolen tilsvarende studentenes Campus. Det er i nettskolen at all tilgang på lærestoff ligger med tilhørende læringsaktiviteter. Lærestoffet er plukket ut, satt sammen og forfattet av Medlearns lærere og faglig ansvarlig redaktør har kvalitetssikret at innholdet dekker læringsutbyttebeskrivelsene.

Utdanningen er delt inn i fem emner, hvor arbeidskravene i et emne må fullføres før man påbegynner det neste. For hvert emne er det en studieveiledning med læringsutbyttebeskrivelser, gjennomgang av fagstoffet, oppgaver og referanser til læremidler. Hvert emne er delt inn i moduler med tilhørende arbeidskrav. Disse skal løses og vurderes til bestått av lærer innen studenten kan arbeide videre med neste emne. Studieveiledningen veileder studenten gjennom emnet og fungerer som lærerens «stemme» i undervisningen. Særlig viktig er det at studenten på denne måten får hjelp til å strukturere fagstoffet i utdanningen.

Etter hvert som studenten arbeider seg gjennom det gitte innholdet i et emne, vil man se godkjente arbeidskrav under Karakterer. Slik vil studenten til enhver tid ha oversikt over egen progresjon.

Webinarer

Studentene inviteres til å delta på ulike typer webinarer:

- I de praktiske webinarene tar vi opp vanlig stilte spørsmål knyttet til det å studere på nett og studentrollen. Webinarene omhandler bla informasjon om studiet generelt, om det å skrive oppgaver og kildebruk (kildehenvisning) og spørsmål knyttet til eksamen
- Fagwebinarene er i regi av lærer. Ved å delta aktivt på fagwebinarene, vil pensum bli mer levende og lettere å knytte opp mot arbeidet som studenten utfører i hverdagen. I disse webinarene er fokus på sentrale begreper i pensum. Her knyttes teorien til praksis og det blir diskusjon og refleksjon rundt situasjoner fra praksis som har betydning for det faglige innholdet og som det jobbes med i hvert enkelt emne. Disse webinarene er koblet opp mot læringsutbyttebeskrivelser og arbeidskravene i gjeldende emne

Læringsaktiviteter

Øvings- og refleksjonsoppgaver

Alle moduler vil inneholde øvings- og refleksjonsoppgaver som måler forståelse ved at studentene enten får en umiddelbar tilbakemelding og løsningsforslag/veiledning eller gjennom å reflektere over noe, og på den måten knytte fagstoffet til sin egen hverdag eller arbeidsoppgaver. Slik kan studenten arbeide selvstendig, systematisk og samarbeidsorientert med en problemstilling/oppgave. Studentene kan i tillegg diskutere oppgaver og løsninger i diskusjoner for hvert enkelt emne.

Selvtester

Selvtester blir brukt i de ulike modulene. Selvtestene gir studenten mulighet til fortløpende å kontrollere at hun/han har oppfattet fagstoffet og forstått aktuelle begreper og uttrykk. Automatiske tilbakemeldinger/løsninger (noen i form av henvisning til pensum) blir benyttet.

Caseoppgaver

I utdanningen vil det bli benyttet caseoppgaver. Et case skaper gjenkjennelse ved at man klarer å identifisere seg med caset. Et case kan være et tilfelle, hendelse eller en situasjon. Caset er virkelighetsnært og beskriver ofte noe som har hendt. Ofte beskriver caset en situasjon med problem(er), hvor beslutninger skal fattes. Ofte er situasjonen knyttet til flere aktører som har ulike interesser, noe som gjør beslutningstakingen krevende.

Diskusjoner

I hvert enkelt emne kan studentene opprette diskusjoner. Her kan man både stille spørsmål, få hjelp og hjelpe andre på det stedet man er i studieløpet. Det vil også inngå fastsatte diskusjonsoppgaver i emnene, hvor tema er forhåndsbestemt.

Arbeidskrav (innsendingsoppgaver) som vurderes av faglærer

Studentene skal gjennom obligatoriske innsendingsoppgaver som omfatter tematikk og lærestoff som er ment å dekke læringsmålene for modulen samt de mest vesentlige temaene som tas opp i modulen. Innsendingsoppgavene er den mest omfattende type av oppgaver, og kommer på slutten av hver modul. Innsendingsoppgavene skal også forberede studenten for eksamen.

Besvarelser på innsendingsoppgavene vurderes av faglærer til godkjent/ikke godkjent med skriftlig tilbakemelding. Det er forventet en gjennomsnittlig responstid fra lærer på 2-4 virkedager.

Dersom studenten ikke får godkjent en besvarelse, har studenten mulighet til å omarbeide besvarelsen i tråd med lærerens tilbakemelding.

Studenten må vise forståelse for og kunne anvende fagteorien og henvise til kilder brukt i arbeidet med de obligatoriske oppgavene. Gjennom å løse oppgavene sikres kontroll og refleksjon omkring pensumstoffet.

Studenten har anledning til å ta kontakt med læreren hvis han/hun har problemer eller spørsmål. Læreren gir da hensiktsmessig veiledning slik at studenten kan komme videre.

Alle arbeidskrav og innsendingsoppgaver skal være utført og vurdert til godkjent før studenten kan avlegge eksamen.

VEILEDNING OG OPPFØLGING

Nettlærers oppfølging av studenter

Hver enkelt student får tildelt en lærer som følger en gjennom hele studieløpet. Læreren er ansatt til å drive den faglige oppfølgingen av studentene. Undervisningen foregår i hovedsak via nettskolen, men andre digitale verktøy benyttes også. Veiledningsarbeidet består i å:

- Gi tilbakemelding/veiledning på innsendte oppgavebesvarelser.
- Svare på henvendelser fra studentene via meldingssystemet, e-post, telefon eller videosamtale.
- Opprette og delta i diskusjoner og formidle informasjon via kunngjøringer, gruppemeldinger ol.
- Benytte nødvendige digitale verktøy for å kunne bidra til at læring skjer hos studentene. Dette inkluderer blant annet gjennomføring av webinarer eller produksjon av videosnutter

Studieleders oppfølging av studenter

Hver enkelt student får tildelt en studieleder som følger en gjennom hele studieløpet.

Studentene får tilgang til nettskolen og et eget informasjonsemne før studiestart.

Det opprettes et eget studentfellesskap hvor studentene kan stille spørsmål og bli kjent med medstudenter før oppstart. Her vil studieleder være tilgjengelig.

Studieleder administrer alt det praktiske underveis i studiet. Alle henvendelser av praktisk art kan rettes til studieleder.

Studenter som blir liggende etter med studieprogresjonen, blir fulgt opp av studieleder.

Studieleder har ansvar for å formidle relevant informasjon via kunngjøringer og meldinger i nettskolen, samt legge inn viktig informasjon i kalenderne.

VURDERINGSORDNINGER, ARBEIDSKRAV OG EKSAMEN

Vurdering innebærer at resultatet av utdanningen vurderes i lys av de læringsutbyttebeskrivelsene som er formulert i studieplanen. Undervisning i nettskolen, selvstudium og arbeidskravene leder frem til oppnåelse av læringsutbyttebeskrivelsene.

Vurderingsordningene skal vise og dokumentere:

- studentens læringsutbytte i forhold til de utbyttene som er formulert i studieplanen
- studentens helhetlige kompetanse etter fullført utdanning

Vurdering vil ha ulike formål, blant annet å:

- informere studenten og eventuelt lærer og opplæringssted i arbeidet fram mot et læringsmål, om hvor langt studenten er kommet i utvikling mot et læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- veilede, motivere og utvikle studenten
- motivere læreren til kontinuerlig å vurdere sin undervisnings- og veiledningspraksis
- informere samfunnet, arbeidslivet og utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse studenten har oppnådd

Det skilles mellom to hovedtyper av vurdering:

1. **Vurdering underveis** har til hensikt å informere og motivere studenter og lærere i arbeidet med å nå læringsutbyttene. Vurderingen blir ivarettatt gjennom arbeidskravene som studenten sender til læreren.
2. **Avsluttende vurdering** kommer til uttrykk i eksamenskarakter.

Arbeidskravene

Følgende antall arbeidskrav gjennomføres i hvert emne, i form av innsendingsoppgaver:

Emnenavn	Arbeidskrav	Vurdering
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ ikke godkjent
Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ ikke godkjent
Inkluderende språkfelleskap, lek og samspill i barnehagen	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ ikke godkjent
Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre	2 innsendingsoppgaver	Godkjent/ ikke godkjent
Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	6 innsendingsoppgaver	Godkjent/ ikke godkjent

Les mer om arbeidskravene under Undervisningsformer og læringsaktiviteter.

Eksamenene

Hvert av de fire første emnene avsluttes med en hjemmeeksamen som går over 48 timer.

Eksamenene omhandler emnenes innhold og skal ha et omfang på 1500-2000 ord. Studenten gis tilstrekkelig med tid til å utføre oppgaven, og eksamensformen skal gi et godt grunnlag for å vurdere studentens måloppnåelse. Det femte og siste emnet avsluttes ved innlevering av fordypningsoppgave.

Emnenavn	Eksamen	Dato og tid	Vurdering
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	Individuell hjemmeeksamen over 48 timer.	15.06.2022	Karakter A til F
Den flerkulturelle barnehagen – flerkulturell pedagogikk	Individuell hjemmeeksamen over 48 timer.	10.10.2022	Karakter A til F
Inkluderende språkfelleskap, lek og samspill i barnehagen	Individuell hjemmeeksamen over 48 timer.	17.01.2023	Karakter A til F
Profesjonskompetanse og samarbeid med minoritetsforeldre	Individuell hjemmeeksamen over 48 timer.	31.05.2023	Karakter A til F
Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	Fordypningsoppgave	Høsten 2023	Karakter A til F

MedLearn tar forbehold om at vurderingsformer (type eksamen) kan bli endret ved revideringer av studiet.

Eksamensvurdering

Eksamensbesvarelses vurderes av to kvalifiserte sensorer. MedLearn skal sikre at studentenes kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal sikre det faglige nivået ved utdanningen (jf. Fagskoleloven § 21).

Eksamensinformasjon finner du på <https://medlearn.no/alt-om-studier/eksamen/>

Oppmelding til eksamen

Studenten må selv melde seg opp til de aktuelle eksamener. Oppmelding til eksamen er fortløpende senest innen en måned før avvikling. Studenten får tilsendt en bekreftelse på eksamensoppmeldingen. Bekreftelsen inneholder informasjon om tidspunkt. Studentene kan også se at de er oppmeldt til eksamen når de logger seg inn på nettskolen.

Karaktersystem

Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering, eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering er godkjent/ikke godkjent eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og med F for ikke bestått. I den graderte karakterskalaen fra A til F gir karakteren C uttrykk for en jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder, og karakteren A for en fremragende prestasjon som klart utmerker seg.

Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

Karakter A:

Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet. Over middels grad av måloppnåelse. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter B:

Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet. Over middels grad av måloppnåelse. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter C:

Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene. Middels grad av måloppnåelse. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter D:

Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter E:

Prestasjonen som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet. Under middels grad av måloppnåelse. Studenten har oppfylt minimumskravene som stilles til kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Karakter F:

Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder kunnskaper, ferdigheter eller holdninger.

Begrunnelse for karakterfastsetting

Eksamensbesvarelsen vurderes av intern og ekstern sensor. En kandidat har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen på sin eksamensbesvarelse. Ref. [Forskrift om fagskoleutdanning ved Medlearn § 6-8](#)

Klage på eksamenskarakteren

En kandidat kan klage på eksamenskarakteren. Klagen skal være skriftlig og må være framsatt innen tre uker etter at studenten er blitt gjort kjent med, respektive har kunnet gjøre seg kjent med eksamensresultatet ref. [Forskrift om fagskoleutdanning ved Medlearn § 6-9](#)

Vitnemål

Studenter som har fullført høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med krav fastsatt i studieplanen, får vitnemål/ Vocational Diploma med karakterer etter bestemmelser som fremgår av MedLearns eksamensreglement.

Alle eksamener og arbeidskrav må være vurdert til godkjent/ståkarakter før karakterutskrift/vitnemål utstedes.

Skikkethetsvurdering

Det stilles krav til skikkethetsvurdering gjennom hele utdanningen jf. § 28 [Kap. 5 i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning](#) (fagskoleforskriften). Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

SAMLET LITTERATURLISTE

Pensum, obligatorisk litteratur

- Bae, B. (2007). *Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehagen*. URL: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/> (ca. 17 sider)
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (2013). *Meld. St. 6 (2012-2013): En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap*. (kap. 1, 2 og 4 s. 48-54, 8, 9) (33 sider)
- Becher, A. A. (2006). *Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6 + ordforklaringer s. 157-162) (121 sider)
- Becher, A. A. (2009). Introduksjon: Å problematisere kompetansebegrepet i arbeid med kulturelt mangfold, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s. 7-19
- Bergersen, O. (red.) (2016). *Barns flerkulturelle steder. Kulturskaping, retorikk og barnehageutvikling*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 3, 4, 5, 6) (94 sider)
- Bustos, M.M.F (2009) Hvor kommer du egentlig fra? Problematisering av språklige konstruksjoner av virkeligheter, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s.43-51
- Fajersson, K. E (2009). Flerkulturell pedagogikk og åpninger for mangfold, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 23-35
- Fennefoss, A. T. og Jansen, K. E. (2008). *Småbarnspedagogikk og praksisfortellinger. Pedagogisk dokumentasjon gjennom tolkning og analyse*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3) (90 sider)
- Giæver, K. (2014). *Inkluderende språkfellesskap i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6) (172 sider)
- Gjervan, M., Andersen, C. E. og Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (150 sider)
- Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for barnehagelærere. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (135 sider)
- Hennum, B. A. og Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (114 sider)
- Kibsgaard, S. og Kanstad, M. (red.) (2015). *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 9) (128 sider)
- Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8) (87 sider)

Kunnskapsdepartementet (2006). *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. URL: https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/pedagogikk/temahefter/temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf (50 sider)

Kunnskapsdepartementet (2010). NOU 2010:7. *Mangfold og mestring – flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet*. URL: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2010-7/id606151/> (kap. 1, 2, 3, 5 og 7) (83 sider)

Kunnskapsdepartementet (2013). *Meld. St. 24 (2012-2013): Framtidens barnehage*. (kap. 1, 7, 8, 9, 10) (56 sider)

Larsen, A.K (2009). Tverrkulturell kompetanse i barnehagen, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 36-42

Løkken, G. og Søbstad, F. (2017). *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 3, 5, 6, 7) (77sider)

NAFO (2018). *Språklig mangfold – en berikelse for alle barn i barnehagen! En veileder om flerspråklig arbeid i barnehagen*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. (11 sider)

Pope, L.A (2009) Den monokulturelle barnehagediskursen, i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslos: Cappelen Akademisk Forlag, s. 53-63

Qureshi, A (2009) Hvordan inkludere barn med minoritetsbakgrunn i barnehagen i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 125-141 (16 sider)

Selås, M. og Gujord, A-K. H. (red.) (2017). *Språkmøte i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 4, 5, 6) (150 sider)

Spernes, K. og Hatlem, M. (2013). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1-13) (232 sider)

Syed, B.F (2009) Den pakistanske foreldregruppen i barnehagen - homogen eller heterogen? i Fajersson, K. E., Karlsson, E., Becher, A. A. og Otterstad, A. M. (red.) (2009). *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturelt mangfold*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 154-170

Åberg, A. og Taguchi, H. L. (2006). *Lyttende pedagogikk – etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (124 sider)

Totalt antall sider: 2011

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Kunnskapsdepartementet (2006). *Temahefte om barns medvirkning*. URL:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300463-temahefte_om_barns_medvirkning.pdf

NAFO URL: <http://nafo.oslomet.no/barnehage/arbeidsmaater/foreldresamarbeid/>

Anbefalt litteratur:

Birkeland, L. (1998). *Pedagogiske erobringer*. Oslo: Pedagogisk Forum. (kap. 1, 3, 6) (37 sider)

Christoffersen, S. A. (red.) (2011). *Profesjonsetikk. Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforlaget. (innledning + kap. 1, 2, 3) (76 sider)

Jensen, R. og Kranmo, A. L. (2010). *Å utforske praksis. Barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 5) (20 sider)

Korsvold, T. (2005). *For alle barn. Barnehagens framvekst i velferdsstaten*. Oslo: Abstrakt Forlag. (kap. 3, 4, 5) (87 sider)

Pålerud, T. (2013). *Didaktikk for en demokratisk barnehage*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2 og 5) (58 sider)

Seland, M. (2011). *Livet i den fleksible barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5) (83 sider)

Svenning, B. (2009). *Hva fortelles om meg? Barn rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (112 sider)